

dat de zuivering en berechting van collaborateurs beter tot een noodzakelijk minimum beperkt konden worden om ongewenste nevenverschijnselen als wilde arrestaties, valse aanklachten en ongefundeerd onderzoek te bestrijden.

- ⊕ 'Kortom: deze passages uit zijn toespraak waren in tegenspraak met het gehele beleid dat hij zelf als minister had gevoerd; zij waren een monumentale blunder.' (Mi)

Burger op zijn beurt tekende krachtig protest aan tegen De Jongs suggestie dat hij zich na zijn ontslag verbitterd had teruggetrokken. Hij vond dat hij weinig reden tot verbittering had gehad:

- ⊕ 'Immers zonder dat conflict, zou mijn voorland geweest zijn: met de hele troep naamloos ten onder gaan, terwijl ik nu terzelfder tijd zo nadrukkelijk de aandacht op essentiële euvelen heb kunnen vestigen, op een wijze die blijvend een waarschuwend rol [is] blijven spelen, zowel t.a.v. het Militair Gezag als t.a.v. de zuivering.' (Mi)

Burger vervolgde:

- ⊕ 'Dat je voortgaat via spitsvondigheden het dwaze idee reliëf te geven als zou ik de zuivering daarbij hebben losgelaten, verwondert mij niet.' (Mi)

Hij voerde aan dat zijn waarschuwingen over het uit de hand lopen van de interneringen en de zuivering terecht waren geweest. Bovendien: zoals ook De Jong zelf indertijd had opgemerkt¹⁰ werd Burgers standpunt in het bevrijde Zuiden vrijwel algemeen gedeeld. De auteur tekende in zijn 'Memorie van Punten' aan:

- ⊕ 'Burger beweert dus nog steeds dat alle critici zijn toespraak verkeerd begrepen hebben. Ik heb de essentiële passages uit die toespraak in mijn tekst weergegeven en u hebt zich een eigen oordeel kunnen vormen. Ik wijs er op dat ik uitdrukkelijk onderstreep dat Burger zich voor de zuivering veel moeite gegeven heeft en dat hij door Gerbrandy op onbehoorlijke wijze is behandeld – ik blijf intussen van mening dat hij zich in zijn toespraak buitengewoon ongelukkig heeft uitgedrukt [...].' (Mi)

De Jong stelde de vraag ter discussie of de kwalificatie 'een monumentale blunder' niet net iets te ver ging en stelde haar daarom ter discussie, te meer omdat hij de kans groot achtte dat zij na publikatie in de pers veel aandacht zou krijgen. Inderdaad vond de begeleidingsgroep de gebezigde

¹⁰ Zie voor De Jongs rapportage aan Gerbrandy naar aanleiding van de radiorede van Burger, d.d. 18 maart 1945: deel IOA, 977n. (936n.).